

MEER ADEMRUIMTE VOOR STERKERE HANDELSKERNEN

EEN INSPIRATIEGIDS

VLAAMS-
BRABANT

De provincie Vlaams-Brabant zet in op handelskernversterking als basis voor vitale steden en gemeenten. Het doel? Een toegankelijk, gevarieerd en kwalitatief basisaanbod detailhandel creëren in de buurten en kernen.

In deze gids krijg je een overzicht van de dossiers die in 2020 konden rekenen op een subsidie handelskernversterking vanuit de provincie. Vier gemeentes lichten daarbij hun project toe. Inspiratie verzekerd!

Ook dit jaar kan jouw gemeente subsidies aanvragen om de handelskern te versterken. De subsidievoorwaarden werden speciaal aangepast om de coronacrisis het hoofd te bieden.

Je krijgt in deze gids ook informatie over het recent ingevoerde coachingstraject voor de detailhandel. Gemeente Londerzeel beet de spits af. Je komt meer te weten over het stappenplan dat de gemeente doorliep en wat de toekomstplannen zijn.

“ *We hopen dat deze gids een bron van inspiratie kan zijn voor jouw lokale detailhandelsbeleid!* ”

SUBSIDIEDOSSIERS 2020 & VIER INSPIRERENDE VOORBEELDEN

1. INGEDIENDE DOSSIERS

In 2020 werden 24 subsidiedossiers handelskernversterking door de deputatie goedgekeurd voor een totaalbedrag van bijna 130.000 euro.

Door de coronapandemie werden er drie indienmomenten voorzien in plaats van slechts een.

DRIE TYPES DOSSIERS KUNNEN INGEDIEND WORDEN:

- a. Promocampagnes**
- b. Structurele werken**
- c. Studies** (die niet zijn opgenomen in het coachingstraject)

a. Promocampagnes: overzicht dossiers handelskernversterking 2020

Aanvrager	Subsidie	Project
Aarschot	5.000 euro	Gemeentelijke waardebon ter ondersteuning van lokale detailhandel en horeca
Aarschot	5.000 euro	Eindejaarsbeleving en shoppingroute handelskernen
Beersel	3.750 euro	Cadeaubon: Koop in Beersel
Beersel	5.000 euro	Eindejaarsactie met bonnen
Diest	5.000 euro	Shoppen in Diest
Dilbeek	5.000 euro	Naar een duurzaam ondernemerschap in Dilbeek. Opstarten van een 'Dilbeek-geschenkbon'
Grimbergen	5.000 euro	Eindejaarsactie
Halle	5.000 euro	Halle handelt en trakteert
Herne	5.000 euro	WARM HERNE I
Herne	5.000 euro	WARM HERNE II
Kapelle-op-den-Bos	5.000 euro	Introductie cadeaubon - Kapelle-Bon
Kapelle-op-den-Bos	5.000 euro	Fiets- en voetgangersregistratietool voor lagere scholen met belonings-systeem bij lokale handel
Kortenaken	750 euro	Campagne Kortenaken Cadeaubon
Lubbeek	2.755 euro	Lokaal staat centraal
Lubbeek	5000 euro	Lubbeek steunt de horeca
Overijse	5.000 euro	Digitale gemeentelijke geschenkbon
Pepingen	5.000 euro	Toekennen en gebruik waardebon ter ondersteuning van de lokale economie - Wedstrijdreglement "koop lokaal"
Pepingen	2.500 euro	Promocampagne eindejaarsaankopen
Zaventem	3.478,50 euro	Handelskernversterking Sterrebeek en Nossegem

b. Structurele werken en studies: overzicht dossiers handelskernversterking 2020

Aanvrager	Subsidie	Project
Affligem	10.000 euro	Aanleg parking voor winkelende klanten
Beersel	10.000 euro	Handelskernversterking Winderickxplein Alsemberg (mobiliteit)
Kampenhout	10.000 euro	Verfraaiing en versterking van het handelscentrum van Kampenhout. Ondersteuning van de horecagelegenheden
Keerbergen	5.798,92 euro	Verkeersstudie in functie van handelskernontwikkeling
Roosdaal	10.000 euro	Roosdaal meet en weet

c. Studies (die niet zijn opgenomen in het coachingstraject)

2. INSPIRERENDE VOORBEELDEN

Inspiratiecase 1: Diest >> Lokaal shoppen is goud waard

Shoppen in Diest is goud waard. Letterlijk, met een groots opgezette spaaractie kon je een goudstaaf winnen. Samen met een stevige online promotie en een campagnefilmpje steekt de stad Diest haar lokale handel zo meer dan een hart onder de riem tijdens de coronaperiode.

De website www.shoppenindiest.be bestond al voor de coronacrisis. Maar toen de pandemie uitbrak en winkels en horeca tijdelijk dicht moesten, werd de website nog meer als daarvoor een promotiekanaal. "Op de website verzamelden we alle lokale handelaars die online shoppen of afhaalmomenten organiseren", vertelt centrummanager Joachim Vancluysen. "In het najaar lanceerden we twee advertentiecampaagnes op sociale media rond 'Diest blijft (s)maken' en 'Diest blijft shoppen'.

De boodschap was dat je ook tijdens de coronaepidemie bij onze lokale handel terecht kon. Ook als je online koopt."

Filmpje in vaccinatiecentrum

Een promotiefilmpje moest deze boodschap nog eens extra in de verf zetten. Het filmpje waarin twee dames een namiddagje shoppen in Diest is klaar, maar werd nog niet gebruikt. "Omdat in het najaar de coronamaatregelen weer verstrengden en met twee shoppen geen goed idee meer was", zegt centrummanager Joachim. "We zijn wel van plan het filmpje te tonen in de wachtruimte van het vaccinatiecentrum in de stad. Zo bereiken we toch 55.000 tot 60.000 mensen, twee keer."

Win een goudstaaf

In december en januari liep er een originele spaaractie. Je kon op een spaarkaart tien zegeltjes verzamelen als je ging shoppen bij lokale handelaars. Elke week maakte je kans op één van de vijf Diest Cadoosjes, dat zijn waardebonnen ter waarde van 50 euro. Eén hoofdwinnar won een goudstaaf ter waarde van 1250 euro. Anders dan de traditionele eindejaarslotjesactie, namen ook de handelaars van de deelgemeenten deel aan de actie. Samen goed voor wel 400 handelaars. De actie leverde 50.000 volle spaarkaarten op. "We vroegen de mensen volgens de GDPR-richtlijnen of we hun gegevens op de spaarkaarten mogen gebruiken om op te nemen in ons nieuwsbriefsysteem. Zo kunnen we hen later nog warm maken om lokaal te shoppen in Diest."

Online hulp

Als extra hulp startte de stad Diest een samenwerking met een social mediabureau. Zo kunnen handelaars gratis gebruikmaken van een online platform waar ze zichzelf online trainen. Hoe maak je een Facebookpost? Welke foto gebruik je? Welke hashtag? Hoe bouw je je eigen Facebookwinkel? "De handelaars krijgen tips via korte online filmpjes. Die kunnen ze bekijken waar en wanneer ze willen. Dat is gemakkelijker dan een webinar van anderhalf uur. We kochten 50 accounts aan, daarvan zijn er intussen 42 in gebruik." Nog een tip voor andere steden en gemeenten die hun lokale handel willen ondersteunen. "Zoek het niet te ver", zegt de centrummanager. "En je hoeft echt niet het warme water uit te vinden. Kijk naar wat andere steden en gemeenten doen. Wat werkt en wat niet? Alle ondersteuning is welkom."

Inspiratiecase 2: Herne >> Warm Herne

Met het relanceplan Warm Herne neemt de gemeente een reeks initiatieven om de lokale handel te ondersteunen. Het betekent meer dan alleen een hart onder de riem om de coronaperiode door te komen.

Elk gezin in Herne kreeg twee waardebonnen van telkens 7,5 euro. "Eentje om exclusief te gebruiken bij de lokale horeca, en een andere die je in elke handelszaak kan gebruiken", vertelt Sara Van den Eynde van de gemeentelijke dienst omgeving & middenstand. De waardebonnen zijn een directe financiële injectie voor de handel én een duwtje in de rug van de inwoners om de Hernse middenstand te (her)ontdekken.

En er is meer. De gemeente organiseerde een fotowedstrijd waarbij iedereen werd uitgenodigd de toeristische en recreatieve troeven van Herne in de kijker te zetten. De mooiste landschappen, de historische gebouwen, de verborgen plekken, de mensen. Dat leverde mooie beelden op. De jury bekroont de zestien beste foto's met waardebonnen ter waarde van 100 tot 500 euro. Te besteden bij de lokale handel, uiteraard.

Warmherne.be

"Om de handel extra te ondersteunen, hebben we de website www.warmherne.be opgericht. Daarop vind je alle acties en initiatieven van onze handelaars", zegt Sara. Je vindt er ook algemene informatie over de geldende coronamaatregelen, en inwoners kunnen er zich als vrijwilliger registreren om bijvoorbeeld boodschappen te doen of de hond uit te laten.

Een groot ledscherm reist ondertussen de gemeente rond. Elke week vind je het scherm op een andere plaats. "Horecazaken kunnen via het scherm gratis hun meeneemmenu's bekendmaken. Als het menu verandert, is de boodschap op het scherm ook snel aangepast. Ook de fotowedstrijd en onze stempelkaartwedstrijd geven we ruchtbaarheid via het scherm."

De bedoeling van de stempelkaartwedstrijd is dat je stempels verzamelt op een spaarkaart. Bij elke aankoop bij een Hernse horecazaak krijg je een stempel. Heb je vier stempels, dan kan je je volle kaart inleveren. Uit alle inzendingen worden zestien kaarten getrokken. De winnaars krijgen – opnieuw – waardebonnen met een waarde van 100 tot 500 euro.

Inspiratiecase 3: Lubbeek >> Op wandel voor de horeca

Om de inwoners te stimuleren iets te eten of drinken bij de lokale horecazaken, organiseerde Lubbeek acht avondwandelingen in juli en augustus 2020. Met een horecabezoek onderweg. En met twee originele wedstrijden stak Lubbeek ook de andere handelszaken een hart onder de riem.

De coronacrisis heeft de horeca zwaar getroffen. Om de lokale ondernemingen te steunen, organiseerde Lubbeek acht avondwandelingen onder begeleiding van een gids van Natuurpunt. Telkens met vijftig deelnemers, en van 18u30 tot 21 uur. "Iedere wandeling bezochten we een andere horecazaak. Verder kwam iedere deelgemeente minimaal één keer aan bod", legt deskundige economie Michiel Awouters uit. "Zo leerden de deelnemers niet alleen hun gemeente beter kennen, maar ook de horecazaken. De wandelingen waren een groot succes, ze waren allemaal meteen volzet."

Elke wandelaar kreeg een jeton ter waarde van drie euro voor een consumptie, én een voucher ter waarde van tien euro om later te spenderen in een Lubbeeks café of restaurant. Als vervolg op de actie bundelt de gemeente de uitgestippelde wandelingen in een nieuwe wandelgids, waarin

ook alle horecazaken worden opgenomen. De gids valt binnenkort in elke brievenbus.

#lokaalstaatcentraal

In het prille begin van de coronacrisis lanceerde de gemeente twee wedstrijden onder de campagne #lokaalstaatcentraal. De inwoners konden op een flyer de zin 'Als ik opnieuw uit mijn kot mag, dan ga ik ...' vervolledigen. Met aandacht wat ze zouden eten, drinken, kopen of doen bij de lokale handel en horeca. Uit de inzendingen werden een tiental winnaars getrokken die een waardebon van 30 euro kregen. Te spenderen bij de Lubbeekse handels- en horecazaken uiteraard.

En wie tijdens de eerste lockdown een foto, selfie of filmpje maakte van zijn aankoop bij een lokale handelaar en die deelde op Facebook of Instagram met @gemeentelubbeek en #lokaalstaatcentraal, maakte kans op een bon van vijftig euro. "Een kleine rechtstreekse steun, maar het is vooral extra publiciteit op sociale media die het onze handelaars oplevert."

Inspiratiecase 4: Beersel >> Geef eens een Beerselbon cadeau!

“Op zoek naar een origineel cadeau? Geef een Beerselbon!” Met een speels animatiefilmpje op haar Facebookpagina, maakt de gemeente Beersel haar inwoners warm voor de Beerselbon. Dat is een cadeau-bon waarmee je de lokale handel steunt.

Beersel lanceerde het initiatief in december, in volle koopjesperiode. “Maar eerst moesten we onze lokale handelaars warm maken voor het initiatief”, vertelt Koen Hofmans, deskundige lokale economie van de gemeente Beersel. “Dat deden we met schriftelijke en online infomomenten. Het principe van de Beerselbon is eenvoudig: iedereen kan online of bij de gemeente een bon kopen die je dan bij de deelnemende handelaars kan spenderen. Je kan kiezen voor een algemene bon of voor een bon die geldig is bij één specifieke handelaar. De gemeente neemt de kosten van het online platform, het onderhoud ervan en de transactiekosten op zich. Voor de handelaar en de gebruiker kost het systeem dus niets extra.”

Ook na corona

De Beerselbon is meer dan louter coronasteun. “We willen dit systeem ook na deze moeilijke coronatijd in stand houden”, zegt Koen Hofmans. “Zodat het onze lokale handel op een duurzame manier versterkt.”

Drie maanden na de lancering is de gemeente tevreden. “Ongeveer 85 handelaars doen mee, dat is een derde van het totaal aantal handelaars in de gemeente. Daar zijn we heel tevreden mee, vooral omdat ze het hele pallet vertegenwoordigen: van B&B’s tot bakkers en beenhouwers, van kappers tot schoonheidsspecialisten, fietsenhandelaars en kledingzaken.”

Als eindejaarscadeau

Via onder meer kleurrijke animatiefilmpjes op sociale media herinnert de gemeente haar inwoners af en toe aan de Beerselbon. Een Valentijnscadeautje? Moederdag? Elke gelegenheid is goed om een Beerselbon cadeau te doen.

De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld: de 300 gemeentemedewerkers kregen allemaal een Beerselbon als eindejaarscadeau. En als er een gouden huwelijksjubileum wordt gevierd, krijgen de jubilarissen ook een Beerselbon, net als bij andere gelegenheden. “De bon zelf is telkens een jaar geldig. Je kan een standaardbon kopen van 25, 50 of 100 euro, of zelf het bedrag bepalen. Je hoeft de bon niet in één keer uit te geven. Als je bijvoorbeeld een bon hebt ter waarde van 40 euro en je aankopen bij de beenhouwer kosten 23 euro, heb je dus nog 17 euro over voor je pistolets bij de bakker en de krant bij de dagbladhandel.”

FIETSEN OP HET WINDERICKXPLEIN

Het Winderickxplein in de Beerselse deelgemeente Alseberg krijgt een overdekte fietsenstalling, met een oplaadpunt voor elektrische fietsen en een herstelzuil. “De handelaars vroegen meer parkeergelegenheid in het centrum”, vertelt mobiliteitsdeskundige Koen De Borger. “Maar er is op het plein geen plaats voor meer autostaanplaatsen. Als gemeente zetten we ook liever in op duurzame mobiliteit.” Er is trouwens voldoende parkeergelegenheid op wandelafstand, aan CC De Meent en de Zoniën-woudlaan. Gratis bovendien.

De nieuwe fietsenstalling past ook in het mobiliteitsplan dat in de maak is. “De stalling maakt deel uit van een mobipunt, een plaats waar verschillende vormen van mobiliteit elkaar ontmoeten. Het is een korte wandeling naar de bushalte aan de Zoniën-woudlaan.”

PILOOTTRAJECT DETAILHANDELSCOACH LONDERZEEL

Gedurende de laatste tien maanden heeft de detailhandelscoach van de provincie Vlaams-Brabant het eerste piloottraject in de provincie doorlopen in de gemeente Londerzeel. Tijdens dit traject begeleidde de coach van de provincie de gemeente Londerzeel in de opmaak van een uitgebreid detailhandelsplan dat aan de hand van concrete doelstellingen en een sterke visie de toekomst van de kleinhandel in de gemeente vorm moet geven.

Startende vanuit een cijfermatige analyse, werd een SWOT-analyse opgemaakt waarbij de sterktes, zwaktes, de mogelijkheden en de bedreigingen voor de detailhandel in de gemeente werden blootgelegd.

Deze oorspronkelijke analyse werd afgetoetst door veldonderzoek en enquêtes bij zowel de handelaars als de consument. Zo werd er dieper ingegaan op het sterke lokale aanbod in de gemeente, de concurrentie die de kleinhandel ondervindt van de grote handel langs de A12, de stijgende leegstand en nog zo veel meer.

De resultaten werden dan in een uitgebreid detailhandelsplan gegoten waarbij er een concrete actielijst werd gevoegd met maatregelen, initiatieven en herstructureringen van de huidige structuren om het detailhandelsapparaat binnen de gemeente de nodige slagkracht te geven om in de toekomst verder te groeien, zich efficiënt te kunnen ontplooiën en om zich op een positieve wijze te kunnen herlanceren na de Coronaperiode.

Zo zal de gemeente Londerzeel in de toekomst onder andere inspelen op de verfraaiing en afbakening van haar handelskernen, een sterkere branding als winkelgemeente, een betere ondersteuning voor starters en investeerders en de digitalisering van de kleinhandelondersteuning. Hierbij wordt er steeds aangeknoopt met de concepten van het lokaal kopen en beleving binnen de handelskernen. Op die manier wil de gemeente ervoor zorgen dat haar handelskernen in de toekomst zullen bruisen als nooit tevoren.

SUBSIDIEREGLEMENT DETAILHANDEL

De Vlaams-Brabantse steden en gemeenten kunnen een subsidie aanvragen voor concrete projecten **ter versterking van de handelskern**. De projecten kunnen maximaal voor de helft van de totale projectkost gesubsidieerd worden met een plafond van 10.000 euro per project, en 5000 euro voor promocampagnes. Deze projecten hebben een maximale duur van twee jaar (maximaal verlengbaar met 1 jaar).

Door de coronacrisis voorziet de provincie in 2021 opnieuw drie indienmomenten: op 15 april, 15 juni en 15 oktober. Let wel, projecten kunnen starten vanaf hun respectievelijke

uiterste indiendatum. Projecten die voordien van start gingen, komen niet meer in aanmerking voor subsidiëring.

In 2021 voorziet de provincie ook dat er geen limiet staat op het aantal promoprojecten die worden ingediend. Gemeenten kunnen ook gezamenlijk een project indienen.

Projectideeën kunnen steeds voorgelegd worden aan het team detailhandel voordat een aanvraag wordt ingediend.

Alle praktische info vind je [hier](#).

MEER INFO?

Provincie Vlaams-Brabant, dienst economie, detailhandel@vlaamsbrabant.be

Alexander Leysen, coördinator detailhandel, 016 26 73 91

Ruben Van de Voorde, detailhandelscoach, 016 26 79 82

Beleidsverantwoordelijke: Ann Schevenels, gedeputeerde voor economie

